

Jeg troer, at den Plads, man giver Turnipserne i Sædskiftet, helst bør være: Aaret førend man vil lægge Marken ud til Græs; nemlig naar man vil saae Klover eller andet Græsfroe i Byg eller Havre, da Aaret isorveien at dyrke Turnips; at behandle Grønjord til Turnips er lidet passende, Stubjord er langt hensigtsmæssigere. Englænderne tilstrive for en Deel Turnipserne deres fortrinlige Græsmarker.

Den Jord, som villig giver Byg, eller Jord, som vi kalde god Bygjord, er særdeles skiftet til Turnips; dog ved omhyggelig Behandling og Gjødning overvindes meget; stiv Leerjord og let Sandjord er det meest passende Jordsmon for Turnips.

December 1846.

T.

Forstcultuur.

I.

Virkeligt Udbytte af et med Naaletræ tilcultiveret, og nu afdrevet Areal paa Falster.

Westensborg Forstdistrict havde for omtrent 50 Aar siden 142 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land, meget slet bevorede med Bøgeskov, der blev røddet og Arealet siden cultiveret, nemlig 120 Tønder Land med Naaletræ, og 22 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land med Birk. Naaletræbestanden er nu i en Alder af 20 til 45 Aar, og Birkebestanden fra 25 til 45

Åar; dog ere enkelte smaae Bestande yngre, navnlig et Naaletræstykke, der kun er 14 til 16 Åar gammelt.

Jordbunden paa dette Terrain er noget forskjellig; dog bestaaer den i Reglen af 6 til 9 Tommer sort, moeseagtig Jord, hvorunder der findes et ligesaa tykt Lag jernholdig Jord (Ahl); under dette Lag kommer der hvidt og guult, fugtigt Sand, og hele Strækningen er mere fugtig end tør. Ahlen er ikke meget stærk; er den udsat for Luftens Paavirkning, saa hensmuldrer den, men i sin naturlige Bessaffenhed trænger Fyrretræets Pælerod kun med Vanskelighed igjennem den. Til at danne sig en saa meget sikkrere Mening om Jordbundens Bessaffenhed bemærkes, at et Areal af 18 Tdr. Land, aldeles af samme Dvalitet som det beskrevne og grændsende dertil, nemlig et Stykke af min Embeds-jord, havde efter den gamle Matriful circa 7 Skpr. Hartforn, men er efter den nye Matriful skylbsat for circa 1 Td. 5 Skpr.

Naaletræbestanden er for det meste frembragt ved Besaaening; dog ere i de sidste 30 Åar nogle og 20 Tdr. Land tilplantede med Gran. Besaaeningen har næsten stedse indstrænket sig til Fyr, paa enkelte Strækninger blandet med Gran, som dog stedse ere blevne tilbage og undertrykte. I de ældre Bestande findes kun sjelden Gran, og det er vanskeligt at sige, om de ere plantede eller saaede. Lærk er kun prøvet paa tvende smaae Strækninger, og sandsynligen saaet. Birkebestandene ere plantede, med Undtagelse af nogle saa Tønder Land, som nok ere komne i Bestand ved Selvbessaaening.

Disse Skovbestandes Bestaffenhed er i det Hele god. Om end enkelte Naaletræstrækninger og en Birkestrækning ere mindre gode, saa er dog det Meste af Areallet særdeles godt bestanden. Enkelte Fyrrebestande have tidligere viist et sygeligt Udseende, ventelig en Følge af Jordbunden og de noget sildigt foretagne Ristninger, og har dette vel tidligere givet Anledning til den Slutning, at Jordbunden var bedre passende for Gran. Imidlertid er denne Anskuelse ogsaa Forandring underkastet, thi der er en circa 30 Aar gammel Granbestand, der Tid efter anden fortyndes ved Stammernes Hentorren, hvilket vistnok er en Følge af Jordbunden, der i sin Overflade ikke har Kræfter nok til at ernære en sluttet Granbestand, medens ved Siden af tætte Fyrrebestande ypperligen vegetere.

Birkebestandene ere for det meste anlagte paa de fletteste og laveste Strækninger, men de vegetere frodigen.

Det hele Anlæg viser saaledes for Forstmanden og Skovelfteren et frodigt og behageligt Udseende, og selv Landmanden, der troer, at Danmarks Velstand ene og alene beroer paa kornrige Bange, og at Staten ligesaa lidt behøver Skov som Hamborg, han selv tør dog ikke nægte, at de omhandlede 142 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land have en smuk Skovbestand; men han troer dog, at det svarer bedre Regning for Staten, at Jorden benyttes til Korn istedetfor til Skov. Jeg vil derfor i det Følgende bestræbe mig at give et Bidrag til Besvarelsen af en saadan Mening, saavidt mueligt grundet paa virkelige Data.

Det første Spørgsmaal der fremstiller sig er: hvor meget har hver Tønde Land kostet at sætte i Skovbestand? Jeg kan ikke besvare det paa anden Maade, end ved at slutte fra Nutiden til Fortiden, og bør derefter som Maximum antage:

120 Tdr. Land med Naaletræ à 20 Rbd. = 2400 Rbd.

22 $\frac{3}{4}$ do. do. med Birk à 16 — = 364 —

Det er bemærket, at den yngste Naaletræbestand er 20 Aar og den ældste 45 Aar gammel; altsaa er hele Arealet bragt i Bestand i 25 Aar, og de anførte 2400 Rbd. vore med Rentens Rente i dette Tidrum — forudsat at Culturen er skeet successive med 4 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land aarlig — til 3768 Rbd., og denne Capital igjen i de følgende 20 Aar til 7939 Rbd. Birkebestanden er derimod cultiveret i en Tid af 17 Aar, og antages at det ligeledes er skeet successive, saa udgjøre de anførte 364 Rbd. i dette Tidrum med Rentens Rente 488 Rbd., hvilken Sum i de næstfølgende 28 Aar vorer til 1406 Rbd. Efter denne Beregning koster altsaa i dette Dieblif: 1 Tønde Land bestanden med Naaletræ 66 $\frac{1}{2}$ Rbd., og 1 Tønde Land med Birk 61 $\frac{1}{2}$ Rbd. Hvad derimod Indtægten i samme Tidrum angaaer, da henviser jeg til følgende

Oversigt over Material- og Penge-Indtægt af Gjennemhugninger
i en 120 Edr. Land stor Naaletræbestand.

i Aaret.	Hjelper 4 Edr. pr. Læs.	Spar 6-8 Edr. pr. Læs.	Løster 24 Edr. pr. Læs.	Stænger 12-18 Edr. pr. Læs.	Humle- stager 60 Edr. pr. Læs.	Qvæs Læs.	Brutto Indtægt Rbd.	Omfost- ninger Rbd.	Netto Indtægt Rbd.
1827-28	-	-	99	61½	111½	235½	693	80	613*
28-29	-	-	303½	51½	217	166½	851	100	751
29-30	34	98	123½	126	42½	230	972	110	862**
30-31	-	5	198	116½	56½	75	634	83	551
31-32	½	4	143½	69	127½	197	659	92	567
32-33	4	6½	142½	80	51	131	647	65	582
33-34	¾	1¼	109½	75½	52	88½	513	60	453
34-35	1	14½	99½	57½	35½	95	578	45	533
35-36	1½	9	95	32½	73½	114½	601	53	548
36-37	3	10	86	49½	31	71½	542	49	493
37-38	1¼	9¾	94½	42	48½	98½	719	54	665
38-39	4¾	16	110¾	65½	40¾	82	899	53	846
39-40	4	19½	127½	54	78½	105½	1062	65	997
40-41	-	7½	73	48	68	99½	770	58	712
41-42	2½	8	97¼	68½	35	121½	619	59	560
42-43	½	6½	197¼	97	61½	184½	1523	86	1437
43-44	9	30¼	81	77	42	137	1033	66	967
44-45	½	16	121¼	51½	27	98	1301	64	1237
45-46	67¼	261½	2302½	1509½	1202¾	2331	14616	1242	13374

*) Indtægterne ere rigtige, men Udgifterne omtrentligen, da de ere mig aldeles ubekjendte.

***) Af denne Sum er 536 Rbd. indkommen for Material, som faldt i Stormen d. 3die og 4de Apr. 1830, og derfor er Arbejdslønnen mig ligeledes ubekjendt.

Ved Pengesummerne ere Skillingerne stedse ubeladte; ligesaa udgjøre de anførte Summer ikkun Auktionsbeløbet uden Callair, som er 10 Sk. af Rigsbankdaleren, og hvilket billigen kunde tilføres Værdien.

Beregnes Rentes Rente af Netto-Indtægten, udgjør denne Sum for Tiden alene 17,713 Rbd. og giver denne Indtægt saaledes et reent Overskud af 9774 Rbd., eller $81\frac{1}{2}$ Rbd., eller aarligt henved 2 Rbd., uden at bringe den Indtægt i Beregning, som tidligere end 1827 er indkommen.

Denne Fremstilling viser allerede et ikke ubetydeligt Overskud af Skovbedriften, men — og jeg indrømmer det gjerne — ikke tilstrækkeligt til at opveie de Indtægter, som Jordens Benyttelse til Sæd kunde afgive, men Hovedbenyttelsen, eller Skovbestandens Værdie, have vi endnu tilbage, og hvad den under de stedfindende Forhold er værd, ville følgende tvende Fremstillinger udvise.

I. Oversigt over Material- og Penge-Indtægt af omtrent 45 Aar gamle Naaletræ-
Lugter.

i Aare.	Udfugget Areal Tdr.	Bjeller 4 Ciffr. pr. Læs.		Eder 6-8 Ciffr. 24 pr. Læs.		Lægger 24 Ciffr. pr. Læs.		Stængler 12-18 Ciffr. pr. 60 Læs.		Humle- flager 60 Ciffr. pr. Læs.		Lvas Læs.	Birt. Kann. Læs.		Brutto. Rbd.	Omfoft- ninget. Rbd.	Netto. Rbd.
1841-42	$\frac{5}{8}$		$28\frac{1}{2}$		$37\frac{1}{2}$		5		$46\frac{1}{2}$		-	39		-	543	26	517
42-43	1		$27\frac{1}{2}$		63		$12\frac{1}{4}$		$79\frac{1}{2}$		1	$53\frac{1}{2}$		-	718	26	692
43-44	$1\frac{1}{8}$		$19\frac{1}{4}$		57		$13\frac{1}{4}$		$58\frac{1}{2}$		-	$52\frac{1}{2}$		2	964	31	933
44-45	$1\frac{1}{2}$		$23\frac{1}{4}$		$62\frac{1}{2}$		$9\frac{1}{2}$		$49\frac{1}{2}$		-	52		$2\frac{1}{2}$	1109	40	1069
45-46	$1\frac{3}{4}$		$22\frac{1}{4}$		$50\frac{1}{2}$		$6\frac{1}{2}$		$65\frac{1}{2}$		-	$43\frac{1}{2}$		-	1149	34	1115
	$5\frac{5}{8}$		$121\frac{1}{4}$		$270\frac{1}{2}$		47		$299\frac{1}{2}$		1	$240\frac{1}{2}$		$4\frac{1}{2}$	4483	157	4326

Anm. Skiftingerne ere ei heller anførte her; ogfaa er Auktionsafkøbet ikke beregnet.

Altfaa har 1 Lønde Land bestanden med 45 Aar gammel Naaletræ høyt en Netto
Værdie af 787 Rbd.; eller aarsligt $17\frac{1}{2}$ Rbd.

II. Dverftigt af Material- og Menge-Indtægter af omtrent 30 Kar gamle Maaletræ- Sugfler.

i Aaret.	afbrugt	Bieller	Snor	Reger	Stønger	Funkefla-	Quad.	Skutte.	Smalt-	Slette.
	2Areal Ebr.	4 pr. Aars.	6-8 pr. Aars.	24 pr. Aars.	12-18 pr. Aars.	ger 60 @itt. pr. Aars.	Aars.	Skutte. Skotte.	Skotte. Skotte.	
1814-45	7 5	5	40½	27½	24½	3	57	507	21	486
45-16	7 1400	4	35	25½	19	2	33	493	16	477
	1725 1400	9	75½	53½	43½	5	90	1000	37	963

2 nm. De ved I. anførte Bemærkninger gjælde ogsaa her.

Sliffaa har 1 Rende Rand, beffanden med 30 Kar gammelt Maaletræ, haat en Netto-
Bærbte af 640 Skotte.; efter aarligt 21½ Skotte.

Rægges nu til de anførte Resultater det Overskud, som allerede ved Udbugningerne er fremkommet, nemlig af circa 2 Rbd. pr. Td. Land, saa har man af hver Td. Land 19 og 23 Rbd. i aarlig Netto=Indtægt; og det synes derefter, at den tidlige Omdrivt svarer bedst Regning. Jeg erkjender gjerne, at disse saa meget heldige Resultater ere tildeels en Følge af Bestandens særdeles tætte Slutning (hvilket især er Tilfældet ved Besaaninger), i Forbindelse med de noget sildigt foretagne Udbugninger, men de ere ogsaa noget temporaire, og eftersom de private Skoveieres smaae Anlæg af Naaletræ vore til, ville Priserne her ved Districtet vel dale noget, saa og naar for Landmanden mindre heldige Conjunctioner indtræffe, hvorved Lysten til at bygge maae indskrænkes. Men at Indtægten af Naaletræbestanden her paa Districtet stedsse vil svare Regning imod et Avlsbrug, paa et Areal af samme Bonitet, derom holder jeg mig fuldeligen overbevist; thi vel har jeg ikke beregnet Byrderne, der hvile paa Skovarealet, men at disse ingenlunde overskride dem, der hvile paa Agerjorden, er vel ikke at nægte; og hvilken Forpagter kan vel, efter Fradrag af Drivtsomkostningerne, gjøre Regning paa et heldigere Resultat?

Da jeg i det Foregaaende har omtalt 22 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land, som ere cultiverede med Birk, og anført, at sammes Culturomkostninger, med Rentens Rente, nu for Tiden udgjøre 1406 Rbd., altsaa pr. Td. Land 61 $\frac{1}{2}$ Rbd., saa staaer for mig tilbage at vise, hvorledes et saadant Anlæg forrenter sig. Jeg maae herved indskrænke mig til de sidste 15 Aar, da tidligere Data

mangle, og af følgende Oversigt erfares, hvad Udbugningerne have givet i bestanden Alder af 13 til 45 Aar.

i Aaret.	Birketre Læs.	Brutto Indtægt. Rbd.	Omfost- ninger. Rbd.	Netto Indtægt. Rbd.	Anmærkning.
1831-32	41	65	7	58	Ogsaa her ere, saa- vel ved Indtægten som Udgiften, Skillinger- ne ubeladte, og ei hel- ler Auktionsfallaitet bragt i Beregning.
32-33	52½	52	9	43	
33-34	21½	37	3	34	
34-35	18	15	3	12	
35-36	17½	20	2	18	
36-37	41½	56	7	49	
37-38	7½	13	1	12	
38-39	35	67	7	60	
39-40	42½	69	8	61	
40-41	7	15	1	14	
41-42	9½	16	2	14	
42-43	11½	16	2	14	
43-44	31	67	6	61	
44-45	59½	109	12	97	
45-46	19½	42	5	37	
	415	659	75	584	

Den her anførte Netto-Indtægt udgjør, med Rentes Rente, til Dato 757 Rbd., hvorved der altsaa viser sig et Deficit af 649 Rbd., eller for hver Tønde Land 28½ Rbd. Denne Underballance vil ikke alene ved Bestandens Benyttelse blive dækket, men der vil ogsaa fremkomme et Overskud, hvilket dog neppe overstiger 3 Rbd. reen Indtægt pr. Tønde Land aarligt.